

नम् (ein Vārttika) । यूपाय दारु । कुण्डलाय हिरण्यम् । रन्धनाय स्थाली । अवहनना-
 योलूखलम् । कृपिसंपद्यमाने चतुर्थी वक्तव्या (ein Vārttika) । मूत्राय कल्पते यवागूः ।
 उच्चाराय कल्पते यवागूः । कृपोत्यर्थनिर्देशः । मूत्राय संपद्यते यवागूः । मूत्राय जायते य-
 वागूः । उत्पातेन ज्ञाप्यमाने चतुर्थी वक्तव्या (ein Vārttika) ।

5 वाताय कपिला विद्युदातपायातिलोहिनी ।
 पीता वर्षाय विज्ञेया दुर्भिक्षाय सिता भवेत् ॥

द्वितयोगे चतुर्थी वक्तव्या (ein Vārttika) । गोभ्यो हितम् । अरोचकिने हितम् ।

क्रियार्थोपपदस्य च कर्मणि स्थानिनः । १४ ।

क्रिया क्रियार्था उपपदं यस्य सो ऽयं क्रियार्थोपपदः । तुमुन्एवुलौ क्रियायां क्रियार्था-
 10 याम् (३ । ३ । १०) इत्येष विषयो लक्ष्यते । क्रियार्थोपपदस्य च स्थानिनो ऽप्रयुज्यमानस्य
 धातोः कर्मणि कारके चतुर्थी विभक्तिर्भवति । द्वितीयापवादो योगः । एधेभ्यो व्रजति । पु-
 ष्येभ्यो व्रजति । क्रियार्थोपपदस्येति किम् । प्रविश पिण्डीम् । प्रविश तर्पणम् । भक्षिरत्र
 स्थानी न तु क्रियार्थोपपदः । कर्मणीति किम् । एधेभ्यो व्रजति शकटेन । स्थानिन इति
 किम् । एधानादुर्तु व्रजति ।

15 तुमर्थाच्च भाववचनात् । १५ ।

तुमुना समानार्थस्तुमर्थः । तुमर्थभाववचनप्रत्ययात्तात्प्रातिपदिकाच्चतुर्थी विभक्तिर्भव-
 ति । (३ । ३ । ११) भाववचनाच्चेति वक्ष्यति । तस्येदं ग्रहणम् । पाकाय व्रजति । त्यागाय
 व्रजति । भूतये व्रजति । संपत्तये व्रजति । तुमर्थादिति किम् । पाकस्त्यागो रागः । भावव-
 चनादिति किम् । कारको व्रजति ।

20 नमःस्वस्तिस्वाहास्वधालं वषट्योगाच्च । १६ ।

नमः स्वस्ति स्वाहा स्वधा अलं वषट् इत्येतैर्योगे चतुर्थी विभक्तिर्भवति । नमो देवे-
 भ्यः । स्वस्ति प्रजाभ्यः । स्वाहाग्नये । स्वधा पितृभ्यः । अलं मल्लो मल्लाय । अलमिति
 पर्याप्त्यर्थग्रहणम् । प्रभुर्मल्लो मल्लाय । शक्ते मल्लो मल्लाय । वषट्ग्नये । वषडिन्द्राय । च-
 कारः पुनरस्यैव समुच्चयार्थः । तेनाशीर्विवक्षायापि षष्ठीं बाधित्वा चतुर्थ्येव भवति । स्व-

25 स्ति गोभ्यो भूयात् । स्वस्ति ब्राह्मणेभ्यः ।

मन्यकर्मण्यनादरे विभाषाप्राणिषु । १७ ।

मन्यतेः कर्मणि मन्यकर्मणि । मन्यकर्मणि प्राणिवर्जिते विभाषा चतुर्थी विभक्तिर्भव-
 त्यनादरे गम्यमाने । अनादरस्तिरस्कारः । न त्वा तृणं मन्ये । न त्वा तृणाय मन्ये । न त्वा
 बुसं मन्ये । न त्वा बुसाय मन्ये । मन्यतिग्रहणं किम् । न त्वा तृणं चिन्तयामि । विकरणा-
 30 निर्देशः किमर्थः । न त्वा तृणं मन्वे । अनादर इति किम् ।

अश्मानं दृषदं मन्ये मन्ये काष्ठमुलूखलम् ।

अन्धायास्तं सुतं मन्ये यस्य माता न पश्यति ॥

अप्राणिष्विति किम् । न त्वा सृगालं मन्ये । यदेतदप्राणिष्विति तदनावादिष्विति वक्त-